

2015-12-16

Synpunkter till Kulturdepartementet inför en nationell strategi för mänskliga rättigheter

Handikappförbunden har aktivt medverkat i regeringskansliets möten med civilsamhällets MR-organisationer. Vi sammanfattar några punkter inför regeringens skrivelse om en strategi i vår.

- Samla konsekvent strategiskt MR-arbete på högsta nivå
- Ge förutsättningar för en separat oberoende MR-institution
- Utred konventionen som lag och säkerställ likhet över landet
- Säkerställ rätten att delta i beslut
- Tydliggör universell utformning som del av hållbar utveckling

Struktur, styrdokument och samordning

Regeringen har tagit flera olika initiativ¹ med bäring på en strategi. Vi vill betona vikten av en sammanhållen strategi som håller ihop insatserna för att stärka MR-frågorna nationellt.

Samla övergripande ansvar för mänskliga rättigheter, på högsta nivå i regeringen. **Säkerställ delansvar** på samtliga departement. **Kvalitetssäkra att MR integreras i styrdokument**, direktiv till utredningar, instruktioner, regleringsbrev, överenskommelser och lagrådsremisser med mera.

Skapa en transparent tydlig process för framtagande av handlingsplaner med synergier mellan rekommendationer från FN:s övervakningskommittéer och intersektionella perspektiv.

En oberoende institution för mänskliga rättigheter

Handikappförbunden samarbetar med bland andra Civil Right Defenders, RFSL, RFSU och MR-fonden för en **egen ny institution**, med brett mandat och starkt inflytande från civilsamhället.

---

¹ Handlingsplan för företag

<http://www.regeringen.se/contentassets/1012abb0e5a84defa089a77eb6a5ee21/handlingsplan-for-foretagande-och-manskliga-rattigheter.pdf> Hållbart företagande
<http://www.gov.se/pressmeddelanden/2015/09/pressinbjudan-intressentmote/>

När det gäller konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning finns artikel 33, som ledde till utredningen Främja, skydda och övervaka², som sedan tyckts glömd. **Inför inrättande av en så kallad NHRI, behöver artikel 33 åter aktualiseras med funktionshinderrörelsen som part.**

Konventionen som lag och likhet över landet

Övervakningskommittén för konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning³ yrkar på att Sverige "ska säkerställa att konventionen inkorporeras på riktigt sätt till svensk rätt så att den kan bli tillämplig som svensk lag".

Handikappförbunden har även sedan flera år tillbaka lyft frågor som rör grundlagen⁴. Stärkt skydd mot diskriminering med mera. **Tillsätt en utredning** motsvarande den som rör Barnkonventionen snarast.

Rätten att delta i beslut

Demokratiutredningen kommer i januari 2016 med förslag, men har redan lyft fram att **människor med funktionsnedsättning kommer sällan till tals i politiska och offentliga rum**⁵. Detta leder till att många röster saknas i statistik och i föremål för upphandlingar som påverkar samhällsplanering.

FN:s rapportör för rättigheter för personer med funktionsnedsättning Catalina Devandas kommer i mars 2016 med en rapport om beslutsfattande kopplat till artikel 4.3 (CRPD).

Skapa förutsättningar för full delaktighet, genom höjda statsbidrag till organisationer och utvecklade metoder för beslutsfattande.

---

² Remissvar SOU 2009:36

[http://www.hso.se/Global/Remisser/Remissvar/2009/Remissvar%20remiss%20SOU%202009%2036%20\(3\).pdf](http://www.hso.se/Global/Remisser/Remissvar/2009/Remissvar%20remiss%20SOU%202009%2036%20(3).pdf)

³ Rekommendationer april 2014 särskilt punkt 6 och 8

<http://www.manskligarattigheter.se/Media/Get/761/crpd-kommitt-ns-slutsatser-och-rekommendationer-till-sverige-1-a-rapporten-april-2014-sv>

⁴ <http://www.svd.se/funktionshindrade-bor-behandlas-lika-i-lagen/om/debatt> och <http://www.hso.se/Global/Skrivelser/WebDirektivStatssek20151202.pdf>

⁵ <http://www.dn.se/debatt/funktionshindrade-lamnas-pa-demokratins-bakgard/>

Ett universellt utformat samhälle är hållbart

Universal Design är ett åtagande för 160 stater som ratificerat konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Det handlar om att utforma samhället utifrån människors olika förutsättningar och behov. Det gäller alla produkter och tjänster som är öppna för allmänheten, särskilt byggd miljö, transporter och information (inklusive IT)⁶. Ett aktuellt exempel rör bostäder som borde omfatta planering utifrån behov av studentbostäder ena dagen till boende för äldre, flyktingar eller andra boendeformer nästa dag.

FN:s utvecklingsmål, Agenda 2030, ska gälla i Sverige. Personer med funktionsnedsättning nämns i mål om utbildning (mål 4), arbete (mål 8), Social, ekonomisk och politisk delaktighet (mål 10), tillgänglig universellt utformad samhällsplanering - transport, stadsutveckling och grönområden (mål 11) men också om att synas i statistik (17)⁷.

Tillsätt en utredning för att integrera universell utformning i samhällsplanering och involvera funktionshinderorganisationer i det genomförandet av hållbarhetsmålen.

Stärkt skydd för mänskliga rättigheter är viktigare än någonsin. Vi hänvisar slutligen även till tidigare remissvar⁸ och synpunkter⁹.

Vänliga hälsningar

Pelle Kölhed
Vice Ordförande
Handikappförbunden

---

⁶ Se CRPD artikel 2 och 4 men även fördjupning i general comment 2

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRPD/C/GC/2&Lang=en

⁷ <http://www.un.org/disabilities/default.asp?id=1618>

⁸ Remissvar SOU 2010:70

[http://www.hso.se/PageFiles/13881/Yttrande%20Ny%20struktur%20f%c3%b6r%20skydd%20av%20MR%20\(2\)%20\(4\)%20\(2\)%20\(2\).pdf](http://www.hso.se/PageFiles/13881/Yttrande%20Ny%20struktur%20f%c3%b6r%20skydd%20av%20MR%20(2)%20(4)%20(2)%20(2).pdf)

⁹ Skrivelse UD

[http://www.hso.se/Global/Skrivelser/2015/Synpunkter_UD_strategif%c3%b6rMR_november2015%20\(1\).pdf](http://www.hso.se/Global/Skrivelser/2015/Synpunkter_UD_strategif%c3%b6rMR_november2015%20(1).pdf)

